

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 13. februar 2025
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Jonas Karlsen
Sagsnr.: 2025-00825
Dok.: 3587071

Besvarelse af spørgsmål nr. 446 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 446 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. januar 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Schaumburg-Müller

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 446 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvad han vil gøre for at beskytte mennesker med kognitive udfordringer, herunder redegøre for hvad der er af fordele og ulemper ved Tænks forslag om godkendelse med MitID ved indgåelse af køb, jf. artiklen ”Demensramte er nemme ofre for telefonsælgere” fra jyllands-posten.dk den 15. januar 2025?”

Svar:

1. Det er helt uacceptabelt, hvis der er virksomheder, som forsøger at udnytte andre mennesker til at indgå aftaler om køb af varer eller tjenesteydelser, som de ikke har noget ønske om at købe. Det gælder, uanset hvem der indgås aftale med, og uanset om aftalen bliver indgået telefonisk eller på anden vis, men det er klart, at der er et særligt behov for at beskytte og værne om f.eks. demensramte og andre personer med kognitive funktionsnedsættelser.

2. Der stilles i dansk ret som udgangspunkt ikke formkrav til aftaler, hvilket indebærer bl.a., at både mundtlige og skriftlige aftaler er bindende. Hvis der er tale om en mundtlig aftale, f.eks. en aftale indgået telefonisk, vil bevisbyrden for, at der er indgået en bindende aftale ligge hos den part, der gør aftalen gældende.

Aftaleloven indeholder en række ugyldighedsgrunde, hvorfor aftalefriheden ikke er ubegrænset. Det følger heraf bl.a., at en aftale vil være at anse for ugyldig, hvis der foreligger eksempelvis svig eller udnyttelse af en andens betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder. En aftale kan ligeledes ændres eller tilsidesættes helt eller delvis, såfremt det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende.

Hertil kommer, at det fremgår af reglerne i værgemålsloven, at en aftale ikke er bindende, hvis det må antages, at den er indgået af en person, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, hæmmet psykisk udvikling, forbigående sindsforvirring eller en lignende tilstand, manglede evnen til at handle fornuftmæssigt.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at det følger af forbrugerftaleloven, at erhvervsdrivende som udgangspunkt ikke må rette telefonisk henvendelse til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale,

medmindre forbrugeren har anmodet herom. Der gælder kun få undtagelser hertil. F.eks. gælder forbuddet ikke telefoniske henvendelser med henblik på bestilling af bøger, tegning af abonnement om redningstjeneste eller sygetransport eller salg af forsikring. Forbuddet mod uanmodede henvendelser er begrundet dels i hensynet til privatlivets fred, dels i et forbrugerbeskyttelseshensyn. En aftale vil ikke være bindende for forbrugeren, forudsat at den er indgået ved en erhvervsdrivendes henvendelse i strid med forbuddet.

Endelig kan det nævnes, at forbrugeren – som supplement til ovenstående – har mulighed for at blive registreret på den såkaldte ”Robinsonliste”, som bl.a. indebærer, at man frabeder sig al uanmodet telefonsalg, herunder også de opkald, som er tilladt efter forbrugeraftaleloven. Fremgår en person på Robinsonlisten, er det ulovligt for en erhvervsdrivende at ringe op til pågældende, uanset hvad den erhvervsdrivende sælger. Den erhvervsdrivende har en pligt til at undersøge, om forbrugeren er registreret på Robinsonlisten, inden den erhvervsdrivende henvender sig.

Registrering på Robinsonlisten gælder fremtidige henvendelser. Hvis forbrugeren allerede har givet samtykke til, at en erhvervsdrivende må kontakte dem, tilbagekaldes samtykket ikke automatisk ved registrering på Robinsonlisten. I disse tilfælde skal forbrugeren kontakte den erhvervsdrivende direkte og tilbagekalde samtykket.

3. Det er et grundlæggende princip i dansk ret, at der er aftalefrihed, og det mener jeg er fornuftigt. Samtidig er det min opfattelse, at den nuværende regulering samlet set bidrager til en god beskyttelse mod, at bl.a. personer med kognitive udfordringer kontaktes uanmodet eller udnyttes til at indgå aftaler telefonisk.

Jeg er derfor betænkelig i forhold til at indføre et generelt krav om MitID-godkendelse ved aftaler indgået over telefonen. Jeg er i øvrigt ikke overbevist om, at et sådant krav vil være en mere effektiv foranstaltning. Jeg synes dog, at Forbrugerrådet Tænk er med til at sætte fokus på en relevant problemstilling, og jeg vil opfordre til, at man retter henvendelse til Forbrugerombudsmanden ved uanmodede henvendelser i strid med forbuddet i forbrugeraftaleloven eller markedsføringsloven. Endvidere er det væsentligt at være

opmærksom på, at den omstændighed, at en aftale gøres gældende, ikke er ensbetydende med, at der også er indgået en bindende aftale.